

fakty však nie sú nedostatkom či mínusom monografie (autori si predsa vytýčili odlišné ciele). Naopak, publikácia zvyšuje svoju hodnotu ako materiálové východisko pre ďalšie výskumy (napr. komparatívne štúdie a analýzy). Osoh teda môže priniesť nielen adeptom učiteľstva, učiteľom a riaditeľom škôl (ako pomôcka pri zostavovaní evalvačných a autoevalvačných nástrojov hodnotenia kompetencií), profitovať z nej môžu tiež vedecko-výskumní pracovníci.

Po prečítaní publikácie možno hovoriť ešte o ďalšom skrytom potenciáli.

Monografia vznikla v subvencii Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-14-0446 a ako autori uvádzajú, jedná sa o vstup do skúmanej problematiky. V záverečnej fáze riešenia projektu sa na časovom horizonte roku 2019 črtá vytvorenie modelu hodnotenia kompetencií učiteľov; vznik zmysluplného a použiteľného hodnotiaceho nástroja, ktorý bude zohľadňovať potreby súčasného vzdelávania.

Petra Badová

Kostelecká, Y., Hána, D., & Hasman, J. (2017). *Integrace žáků-cizinců v širším kontextu*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.

Po více než čtyřicetiletém období izolace se postkomunistické země střední a východní Evropy včetně Česka začaly v devadesátých letech setkávat s problematikou zahraniční migrace, především pak ve smyslu imigrace. Závažnost migrační problematiky se ještě prohloubila v průběhu evropské uprchlické krize v roce 2015. Fenomén migrace zasahuje do řady sfér života společnosti. Na úrovni státu se jeví jako prvořadý úkol konstituovat národní migrační politiku, která by se stala širším rámcem pro další konkrétní opatření. Nedílnou součástí této problematiky jsou i otázky spojené s adaptabilitou imigrantů, v širším pojetí cizinců vůbec. Nezastupitelnou úlohu v těchto integračních procesech sehrává školský systém.

Recenzovaná publikace se snaží zařadit problematiku vzdělávání dětí cizinců

do širšího kontextu různých migračních a integračních politik, resp. teoretických konceptů a modelů. Jedná se tedy o komplexní představení problematiky s výrazným těžištěm v obecněji pojaté, především teoreticko-metodologicky zaměřené části, která tvoří dvě třetiny textu. Právě v tomto rozsáhlém a přehledně uspořádaném souhrnu konkrétních přístupů v různých státech světa a vědeckých teorií spočívá jeden z velkých přínosů studie.

Publikace je tvořena osmi kapitolami, přičemž kapitoly prvních pět kapitol představuje teoreticko-metodologickou část, zbylé tři kapitoly jsou věnovány vybraným aspektům konkrétní situace v oblasti migrace a integrace žáků-cizinců v Česku a svou povahou představují empirickou část publikace.

V první a druhé kapitole se autoři zabývají charakteristikou vývojových trendů migrace a migračními zkušenostmi vybraných vyspělých států světa včetně jejich typologie. Vzhledem k rozsahu obou kapitol se jedná pouze o základní přehled, který ovšem výstižně shrnuje podstatné rysy. Třetí kapitola je věnována problematice integračních procesů a faktorům, které je ovlivňují. Tyto faktory jsou zde objasňovány na úrovni jak celospolečenské, tak individuální. Problémy s integrací cizinců mohou vést k jejich segregaci. Na její problematiku je zaměřena čtvrtá kapitola, kde jsou uvedeny některé modely prostorové segregace vycházející především z rasové diferenciaci typické pro americká velkoměsta. Metodické aspekty vybraných modelů jsou zde podány poměrně detailně. Čtenář tak může na tomto podrobném a názorném rozpracování modelů snáze pochopit různé mechanismy procesů vedoucích k prostorové segregaci.

Nejrozsáhlejší, pátá kapitola je věnována integraci dětí a především úloze školy v tomto procesu. Na základě rozsáhlého souboru studií z celého světa podávají autoři přehled poznatků z integračních procesů při zobecnění vlivu různých faktorů na třech úrovních – státu (makroúroveň), jednotlivých škol (mezoúroveň) a jednotlivých dětí, resp. jejich rodin (mikroúroveň). Myslím si, že právě tato kapitola přináší řadu důležitých informací užitečných pro širší pedagogickou veřejnost i pro pracov-

níky veřejné správy působící v oblasti školství.

Šestá kapitola je stručným šesti-stránkovým úvodem k migrační situaci v Česku.

Účast dvou absolventů geografických oborů v autorském kolektivu se promítá do obsahu sedmé kapitoly, kde je analyzováno územní rozmístění žáků-cizinců v Česku. Za použití různých měr územní koncentrace je charakterizováno rozmístění žáků-cizinců a jeho vývoj na úrovni okresů, obvodů obcí s rozšířenou působností a ve vybraných územních jednotkách na úrovni samotných škol.

V osmé kapitole jsou pak hodnoceny výsledky žáků-cizinců v mezinárodních srovnávacích testech PISA ve vztahu k socioekonomickému statusu jejich rodin a k výsledkům žáků domácí populace. Výsledky analýz v empirické části potvrdily převládající všeobecné mínění, že v této oblasti v Česku neexistují rozsáhlejší konfliktní situace. Zároveň však výzkum identifikoval možné zárodky procesů, které by potenciálně mohly vést ke zvýšené míře segregace s jejími negativními důsledky, s nimiž se dnes setkáváme v řadě velkých měst imigračních zemí západní Evropy a Severní Ameriky.

Kniha je určena široké odborné (i poučené laické) veřejnosti. Rád bych však zdůraznil, že se může stát díky rozsáhlé teoreticko-metodologické části s množstvím odkazů na důležité zahraniční publikace i ceněnou pomůckou pro vysokoškolské studium.

Zdeněk Čermák